

nedbá, že tento svůj nárok odůvodňuje dopisem ze dne 19. září 1925, kterým jí česká banka U. postoupila své vlastnické nároky, zvláště právo k podání žaloby vlastnické. Jde tedy žalobkyni o pravou žalobu vlastnickou, jejíhož předpokladu však nedokázala.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pokud se týká právního posouzení věci, nescuhlasí ovšem dovolací soud s právním názorem odvolacího soudu ve příčině aktivní a pasivní legitimace stran ke sporu. Dovolatelka obmezila konečně svůj žalobní nárok na vydání sporných akcií a správně poukazuje odvolací soud na to, že dovolatelka odůvodňuje tento svůj nárok dopisem ze dne 19. září 1925, kterým jí Česká banka U. postoupila také právo k podání žaloby vlastnické. Bylo-li však právo toto dovolatelce postoupeno, jest zajisté legitimována k uplatnění nároku na vydání akcií, ačkoliv k nim nenabyla ještě práva vlastnického (srv. Unger I. str. 522 a Krainz § 206). Pasivně legitimována jest žalovaná, poněvadž, jak sama udala, sporné akcie jsou v její moci a dle §u 369 obč. zák. musí ten, kdo vznáší vlastnickou žalobu, dokázati, že žalovaný má zažalovanou věc ve své moci (§ 309 obč. zák.), nemusí však dokázati, že žalovaný jest jejím držitelem. Přes to však žalovaná není povinna dovolatelce vydati sporné akcie, neboť, jak soudy nižších stolic mají za dokázáno, odevzdal Bedřich N. žalované v květnu neb v červnu 1924 akcii jako zástavu za svůj dluh. Poněvadž jde o cenné papíry majiteli svědčící, nemůže dle čl. 306 a 307 obch. zák. dříve nabyté vlastnictví na úkor bezelstného příjemce zástavy býti přiváděno k platnosti. Podle §u 328 obč. zák. dlužno však míti za to, že držba je bezelstná, pokud není odpůrcem přesně prokázána obmyslnost držby. Ve směru tom dovolatelka ovšem uplatňuje, že žalovaná již z okolností, že jí byly odevzdány akcie bez kuponu, musila usuzovati, že akcií nebylo předchůdcem žalované dobyto způsobem bezelstným. Jak však soudy nižších stolic mají za zjištěno, byla jí okolnost tato vysvětlena poukazem na dopis advokáta Dra. Eduarda B-a ze dne 30. května 1923, kterým tento sděluje bankovnímu domu M., že bylo zavedeno ohledně kuponů řízení amortisační. Poněvadž jde o dopis advokáta, neměla žalovaná příčiny pochybovati o správnosti jeho obsahu a konati další šetření, obzvláště vyžádati si nález amortisační ohledně ztracených kuponů. Dlužno tudíž za to míti, že žalovaná nabyla práva zástavního ke sporným akciím bezelstně, a soudy nižších stolic tedy po stránce právní nepochybily, zamítнувše nárok dovolatelky na vydání sporných akcií.

Čís. 6843.

Vyrovnačí řád.

Provedl-li oddělovací věřitel realizaci svých oddělovacích práv před skončením vyrovnacího řízení, jest vypočísti kvotu ze zbytku pohledávky po odečtení výtěžku oddělovacích práv, jinak jest však oprávněn žádati vyrovnací kvotu z celé v čase vyrovnání nezaplacené pohledávky

a nelze při tom vzít zřetel na realizaci provedenou po skončení vyrovnacího řízení.

Došel-li po skončení vyrovnacího řízení oddělovací věřitel částečného zaplacení z oddělovacího práva, jest dlužník (rukojní) přes to povinen dopláceti na věřitelovu pohledávku až do jejího úplného zaplacení, pokud postačuje kvota, kterou přislíbil.

(Rozh. ze dne 25. února 1927, Rv I 1833/26.)

Žalobce zaručil se jako rukojní a plátec za vyrovnání firmy B. Vyrovnání, jímž se zavázala firma B. zaplatit 80% pohledávek, nebylo dodrženo. Po uzavření vyrovnání dostalo se žalované bance, věřitelce firmy B., zaplacení z nemovitostí této firmy převyšujícího 80% pohledávky, nedosahujícího však celé pohledávky. Pro schodek vedla žalovaná firma na žalobce exekuci. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovanou firmu zrušení exekuce. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Ide jen o to, zda žalované straně přísluší vyrovnávací kvota z celé v čase vyrovnacího řízení nezapravené pohledávky bez ohledu na zástavní právo, které vtěleno bylo na nemovitostech vyrovnacího dlužníka a které teprve po skončeném vyrovnání bylo realizováno, či zda věřitel zaplacením peníze z vydražených nemovitostí dlužníkových vyrovnávací kvotu převyšujícího ztrácí nárok na schodek právem zástavním nekrytý. Soud první stolice je toho názoru, že žalované přísluší jen 80% kvota z celé pohledávky a poněvadž této se mu z nejvyššího podání za vydražené nemovitosti dlužníkovy dostalo, nemá již nároku na schodek, který po realizaci nemovitostí činil 55.104 Kč 33 h. Tento názor není správný. Soud první stolice přehlíží, že v čase vyrovnání příslušelo žalované oddělovací právo ve smyslu §u 11 a 46 vyr. ř. a že dle §u 46 vyr. ř. nároky oddělovacích věřitelů zůstávají vyrovnáním neukryty. Z toho plyne, že oddělovací věřitel může vzhledem ku svému oddělovacímu právu býti uspokojen úplně, aniž by v tom bylo lze spatřovati poskytování výhody ve smyslu §u 47 vyr. ř. Vyrovnávací řád nijak neobmezuje oddělovacího věřitele v jeho přihlášce ku vyrovnacímu řízení, pouze co do hlasovacího práva stanoví § 39 vyr. ř., že může právo hlasovací vykonati jen ohledně částky pravděpodobně z oddělovacího práva nekryté, čímž ovšem není ještě řečeno, že by mu příslušela jen vyrovnávací kvota z této částky. Vyrovnávací řád nezná zkoumání a zjišťování pohledávek ani realizaci jmění vyrovnacího dlužníka, jak tomu je v úpadkovém řízení a proto také nelze předpisů § 105 a 132 konk. ř. ve vyrovnacím řízení použítí, které řídí se svými vlastními předpisy §§ 10, 11, 39, 44 a 46, které nebrání věřiteli, by neuplatňoval v plném rozsahu své osobní nároky vůči dlužníku. Proto dlužno oddělovací právo, a o takové zde jde, pokud nebylo za vyrovnacího řízení realizováno, ponechat při výpočtu vyrovnací kvoty nepovšimnuto. V souzeném případě realizace oddělovacího práva nastala teprve po vyrovnacím řízení, neboť toto skončeno bylo usnesením krajského soudu ze dne 5. června 1923 a nemovitosti dlužníkovy byly prodány v dražbě teprve dne 30. dubna a 13. července 1925. Přísluší proto vě-

řiteli vyrovnávací kvota z celé v čase vyrovnání dosud nezapravené a k němu přihlášené pohledávky a nikoli jen ze schodku po realizaci oddělovacího práva vyplývajícího. Schodek 55.104 Kč 33 h není mezi stranami sporný. A poněvadž nedosahuje 80% kvotu, jest povinností žalující strany, by jej žalované bance zaplatila. Právem proto pro tento schodek byla žalované straně povolena exekuce.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Již ve svém rozhodnutí čís. 5310 sb. n. s. vyslovil a obšírněji odůvodnil Nejvyšší soud ve zcela obdobném případě právní zásadu, že, provedl-li oddělovací věřitel realizaci svých oddělovacích práv před skončením vyrovnacího řízení, je kvotu vypočítá z e z b y t k u pohledávky pro odečtení výtěžku oddělovacích práv, j i n a k však, zpeněžil-li totiž oddělovací práva p o s k o n č e n é m vyrovnacím řízením, je oprávněn, žádati vyrovnací kvotu z celé v č a s e v y r o v n á n í n e z a p l a c e n é p o h l e d á v k y, a že n e l z e při tom v z í t i z ř e t e l n a r e a l i s a c i p r o v e d e n o u p o s k o n č e n í vyrovnávacího řízení. Rozsudek odvolacího soudu a jeho důvody se v podstatě shodují s tímto rozhodnutím. Dovolání mu proto vytýká neprávem, že je po právní stránce mylný (§ 503 čís. 4, c. ř. s.). Naopak mylné jsou jeho vývody. Především není správné tvrzení dovolatelovo, že odvolací soud mluví, jak to prý činí i žalovaná strana, o dvou pohledávkách, o pohledávce osobní a pohledávce věcné, jež prý má za úplně samostatné nároky, z nichž každý má právo na samostatné zvláštní uspokojení, ovšem jen do 100%, a že praví, že splátky, jež na pohledávku byly dány ať dlužníkem přímo nebo z jeho zástavy, nemají vlivu na závazek vyrovnacího garanta. To v odvolacím rozsudku nestojí. Také není správné, že odvolací soud úplně pominul pravidla občanského práva o rukojemském závazku. Odvolací soud se o nich ovšem nezmiňuje výslovně, nepokládá je zřejmě nutným, rozebíratí jejich obsah, jenž nikým nebyl napaden. Ale správně odvolací soud přihlíží při jejich použití k ustanovení §§ 11 a 46 vyr. ř., podle nichž nejsou dotčena práva na oddělené uspokojení zahájením vyrovnacího řízení (§ 11), pokud se týče, nejsou nároky oddělných věřitelů vyrovnáním dotčeny (§ 46). Ustanovení ta mají jednak formální význam, že oddělovací práva mohou býti uplatňována bez ohledu na zahájené vyrovnací řízení, jednak vyslovují zásadu hmotného práva, že oddělovací věřitel může z věci, která je předmětem oddělovacího práva, dosáti zaplacení i celé pohledávky a ne jen kvoty vyrovnací. Když tomu tak, zavazuje se vyrovnací rukojmě všem — tedy i oddělným — věřitelům k zaplacení jisté, kvotou stanovené částky celého jejich pohledávání bez ohledu k jejich případným právům oddělným. Nemůže proto dodatečně, dojde-li oddělný věřitel částečného zaplacení z oddělného práva, z toho kořistiti a prohlásiti se za zavázaného toliko do částky, zbývající ještě z ujednané kvoty po srážce výtěžku za zpeněžená oddělná práva. Naopak, k tomu, co věřitel takto utržil, nemůže hleděti, nýbrž musí na věřitelovu pohledávku až do jejího úplného zaplacení dopláceti, pokud postačuje kvota, kterou přislíbil. Právo oddělného věřitele, jenž

oddělného práva v čase vyrovnání ještě nezpeněžil, na kvotu z celého pohledávání nepopírá ani dovolání. Bylo by nedůsledné, oduznati mu totéž právo proto, že zpeněžil oddělné právo až po vyrovnání. Okolnost, že tak může dojít zaplacení své pohledávky jak z oddělného práva tak i vyrovnací kvoty, je výhodou, jež je následkem jeho obchodní obezřetnosti nebo nahodilého střetnutí okolností jemu příznivých, přichází proto jen jemu k dobru a nemůže se proto zvrátiti ve výhodu dlužníka nebo rukojmího, zavázavšího se k zaplacení kvoty bez ohledu na oddělná práva, tudíž také bez ohledu na výhody, jež věřitel jimi získá nad přislíbenou kvotou, ovšem vždy jen do úplného zaplacení celého jeho požadavku. Pravdu má dovolání v tom, že závazek rukojmího nesmí býti rozšiřován (§ 1353 obč. zák.) a že zaniká se závazkem dlužníka (§ 1363 obč. zák.). Ale závazek dlužníka, zaplatiti v mezích kvoty částku oddělným právem nekrytou, ještě nezanikl zpeněžením oddělného práva a nijak se nerozšiřuje, když věřitel žádá na dlužníku (rukojmím) jen přislíbenou kvotu kromě výtěžku z oddělného práva. To zůstalo podle vyrovnání nedotčeno a proto nelze k němu přihlížeti při posuzování dlužníkovy povinnosti z vyrovnání. Zpeněžením oddělného práva zaniká vymáhaný dluh sice z části, odpovídající tomuto výtěžku, ale zaniká tím především ona jeho část, jež kvotou není kryta, neboť vyrovnání bylo ujednáno bez ohledu na oddělné právo a to zůstává jím nedotčeno, není proto věřitel povinen jeho výtěžek účtovat na kvotu. Pokud tedy výtěžek ten nepřevyšuje rozdíl mezi celou pohledávkou a kvotou, nemá částečný zánik pohledávky pro dlužníka neb rukojmího významu. Ti zaplatí jen kvotu, a nedošel-li věřitel z oddělného práva úplného krytí, zůstává oddělným právem nekrytá částka nad kvotu neuhrazena. Převyšuje-li však částka, docílená zpeněžením oddělného práva rozdíl mezi celou pohledávkou a kvotou, pak ovšem zaniká jeho pohledávka, i pokud je kvotou kryta, do oné části, o níž výtěžek oddělného práva převyšuje tento rozdíl. Věřitel po té nemůže již žádati plnou slíbenou kvotu. Pokud však jeho pohledávka z oddělného práva uspokojena nebyla, nezanikla. Dlužník neb rukojmí, nezaplavší dosud plné kvoty, jsou povinni, nárok nezaniknuvší uhraditi, ovšem jen tak, by ani věřitel nedostal více než plných 100% ani dlužník neb rukojmí neplatili více než kvotu z celé pohledávky. I sporný nárok žalované banky proti rukojmímu nesměruje v souzeném případě k větší části, než k oné, s kterou její pohledávka dosud nebyla zaplacená, a tudíž ovšem — jak doličeno — také nezanikla. To netvrdí ani dovolatel. Tvrdí jen, že banka dostala z výtěžku oddělných práv více než 80% ve vyrovnání přislíbených. Než v tom je právě základní omyl dovolatelův, že stále proti předpisu §§ 11 a 46 vyr. ř. přihlíží k tomu, co věřitel dostal z výtěžku oddělného práva, a nezkoumá, co dostal — nehledě k tomuto výtěžku — od dlužníka (rukojmího) podle vyrovnání, v němž byla slíbena 80% kvota a jímž oddělná práva zůstala nedotčena. Pokud povinní kvotu nezaplavili a vyrovnací pohledávka není ani jinak úplně zaplacená, musí dlužník (rukojmí) v mezích a na účet kvoty doplácti na vyrovnací pohledávku tolik, na kolik oddělná práva k úplnému uspokojení nestačila, právě tak, jak by byli musili platiti celou kvotu, kdyby věřitel nebyl oddělných

práv k svému uspokojení použil a je zpeněžil. Dovolatel se proto také neprávem dovolává předpisu § 1358 obč. zák. o uspokojeném věřiteli. Vyrovnačím věřitel, jenž na pohledávku nedostal úhrnnými platbami z oddělného práva a z kvoty plné zaplacení, není věřitelem »uspokojeným« a nemá proto ani povinnosti, uložené v § 1358 obč. zák. jen takovému věřiteli. Stejně neprávem poukazuje žalobce v dovolání také k některým rozhodnutím tohoto Nejvyššího soudu. Ani z nich nelze nic vyvozovati proti stanovisku tuto hájenému, že výtěžkem oddělných práv sice zaniká poměrně i osobní závazek dlužníka a rukojmího, že se tím však nemění nic na povinnosti dlužníka (rukojmího), by do vyčerpání vyrovnací pohledávky bez rozdílu, zda věřitel co získal zpeněžením oddělných práv či nic, ovšem jen potud, pokud jeho pohledávka není úplně zaplacená, že tudíž, i když vyrovnací věřitel po vyrovnání zpeněžil své oddělné právo, avšak úplného zaplacení z nich nedošel, mohou namítati jen, že podle vyrovnání zapravili, kolik kvota činila, ale nikoli, že vyrovnací věřitel má kvotu, kterou slíbili oni (nikoli celou pohledávku), zaplacenou z oddělných práv.

Čís. 6844.

Nepojal-li prvý soud rozhodnutí o námitce zahájené rozepře do rozsudku, nejde o zmatek podle §u 477 čís. 9 c. ř. s., nepřipouštějí-li důvody, připojené k rozhodnutí o věci hlavní, pochybnosti o tom, že první soud rozhodl i o oné námitce. Jde pouze o vadu, kterou možno opravit podle §u 419 c. ř. s.

Jde o rozepři zahájenou, dohodly-li se strany v dřívějším sporu m i m o s o u d n ě a oznámily soudu, že ponechávají řízení v klidu.

(Rozh. ze dne 25. února 1927, R II 37/27.)

Žalující firma domáhala se žalobou na krajském soudě Ck II a 54/26 na žalovaném zaplacení 6.000 Kč. Za sporu dohodly se strany dne 9. července 1926 mimosoudně, že žalovaný zaplatí žalobkyni do 8 dnů místo zažalovaných 6.000 Kč peníz 1.800 Kč. Dne 7. srpna 1926 oznámily strany krajskému soudu, že se ve sporu Ck II a 54/26 dohodly na klidu řízení. Žalobou C 288/26, o niž tu jde, domáhala se na okresním soudě žalující firma na žalovaném zaplacení oněch 1.800 Kč. Námitku zahájené rozepře s o u d p r v é s t o l i c e zamítl v důvodech rozsudku, jímž uznal podle žaloby, r e k u r s n í s o u d námitce vyhověl a žalobu odmítl. D ů v o d y: Bezpochybně tvoří žalobní nárok (uplatňovaný ve sporu C 288/26 před okresním soudem) část sporu Ck II a 54/26 u krajského soudu. I totožnost stran v obou sporech jest dána. Mimosoudním smírem neukončuje se spor. K tomu jest třeba buď rozsudku nebo zpětvzetí žaloby, nebo s o u d n í h o smíru. Nehledíc k tomu mají procesní strany možnost, by v původním sporu Ck II a 54/26 u krajského soudu uplatňovaly právní účinky mimosoudního smíru. Nepozbývají proto procesní úkony původního sporu významu. Konečně jest tím zamezeno nebezpečí, že o témže nároku se jedná v několika sporech a že o tom rozličně se rozhoduje. Právě na těchto podkladech spočívá námitka zahájení sporu.